

PREZYDENT MIASTA
JASTRZĘBIE-ZDRÓJ

Anna Hetman

Jastrzębie-Zdrój, 04 październik 2016 r.

KAW.1710.05.2016

Kolegium
Regionalnej Izby Obrachunkowej
w Katowicach
ul. Grabowa 3

**Zastrzeżenia do wystąpienia pokontrolnego Prezesa Regionalnej Izby
Obrachunkowej w Katowicach znak: WK-610/16/4/16**

Na podstawie art. 9 ust. 4 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (tekst jednolity Dz. U. z 2016 r. poz. 561) zgłaszam następujące zastrzeżenia do wystąpienia pokontrolnego i odnosząc się do poniższych wniosków, składam zastrzeżenie do zawartych w nim zarzutów, w zakresie nieprawidłowej interpretacji przepisów prawa.

Zastrzeżenie do Wniosku nr 1 akapit 1

W artykule 91 ust. 3a ustawy Prawo zamówień publicznych czytamy między innymi, że „[...] Wykonawca składając ofertę, informuje zamawiającego, czy wybór będzie prowadzić do powstania u zamawiającego obowiązku podatkowego wskazując nazwę (rodzaj) towaru lub usługi, których dostawa lub świadczenie będzie prowadzić do jego powstania, oraz wskazując ich wartość bez kwoty podatku VAT.” Zgodnie z literalnym brzmieniem w/w artykuł na wykonawcy ciąży obowiązek informacyjny, który ma charakter bezwzględny i został nałożony na wykonawców nowelizacją wprowadzoną ustawą z dnia 9 kwietnia 2015 r. zmieniającą ustawę o podatku od towarów i usług oraz ustawę Prawo zamówień publicznych. Wykonawca musi go wypełniać zawsze, niezależnie od tego czy złożenie ofert w postępowaniu o zamówienie będzie skutkowało obciążeniem podatkowym zamawiającego. Bezspornym jest fakt, iż Wykonawca w naszym wypadku tego obowiązku nie wypełnił. „Przepisem, który należy stosować, jeżeli wykonawca nie poinformuje w ofercie zamawiającego, że powinien on doliczyć do zaoferowanej przez wykonawcę ceny VAT, jest przepis art. 89 ust. 1 pkt. 1 u.p.z.p., który stanowi, iż odrzuceniu podlega oferta niegodna z ustawą. Hipoteza tej normy obejmuje sytuacje, gdy oferta jest sprzeczna z imperatywnym przepisem powszechnie obowiązującego prawa. Oferta sprzeczna z ustawą to taka, która narusza przepisy ustawy – Prawo zamówień publicznych oraz przepisy wykonawcze do tej ustawy, a także ustaw, do których odsyła. Z naruszeniem ustawy mamy zaś do czynienia wtedy, gdy nie zastosuje się do zawartego w niej obowiązku bądź zakazu. [...] Wykonawca jest adresatem normy zawartej w art. 91 ust. 3a u.p.z.p, która nakłada obowiązek informacyjny na składającego ofertę [...]”

Urząd Miasta
Jastrzębie-Zdrój
al. J. Piłsudskiego 60
44-335 Jastrzębie-Zdrój
tel. 32 47 85 220

prezydent@um.jastrzebie.pl

www.jastrzebie.pl

Zgodnie z literalnym brzmieniem przepisu informacja musi być dostarczona najpóźniej w chwili złożenia oferty. [...] Niepoinformowanie zamawiającego będzie zatem rodziło poważne konsekwencje prawne dla potencjalnego wykonawcy [...] brak informacji o ewentualnym obowiązku podatkowym zamawiającego będzie skutkować odrzuceniem oferty”ⁱⁱⁱ. Podobne stanowisko zostało wyrażone przez Wiceprezesa Urzędu Zamówień Publicznych w piśmie o nr UZP/DP/L-AW/KW-26391/14 z dnia 2 grudnia 2014 w którym czytamy iż „[...] W przypadku gdy wykonawca nie przedstawi wymaganych informacji odnośnie powstania obowiązku podatkowego zamawiający będzie mógł odrzucić złożoną przez niego ofertę jako niezgodną ze specyfikacją istotnych warunków zamówienia na podstawie art. 89 ust. 1 pkt. 2 ustawy Pzp. [...]”. Oczywiście przepis budzi wiele kontrowersji, czego efektem jest bałagan interpretacyjny na podstawie którego można wyciągnąć daleko idące negatywne wnioski dla zamawiającego. Na problemy interpretacyjne w/w przepisu wskazywało już Biuro Legislacyjne Kancelarii Senatu w opinii z dnia 3 marca 2015 r. w której czytamy, iż „Zgodnie z art. 91 ust. 3a prawa zamówień publicznych wykonawca ma poinformować zamawiającego, czy wybór oferty będzie prowadził do powstania obowiązku podatkowego u zamawiającego. Przepis ten może budzić wątpliwości interpretacyjne.

Po pierwsze, czy powyższa informacja ma być zamieszczana we wszystkich ofertach zarówno prowadzących jak i nieprowadzących do powstania u zamawiającego obowiązku podatkowego, czy też tylko w przypadku ofert prowadzących do powstania takiego obowiązku. Na to pierwsze wskazuje fraza „czy wybór oferty będzie prowadził do powstania obowiązku”, na to drugie umiejscowienie przepisu jako zdania drugiego w ramach art. 91 Prawa zamówień publicznych.

Po drugie kwestionowany przepis nie rozstrzyga, czy informacja o możliwości powstania obowiązku podatkowego u zamawiającego ma być elementem oferty, czy też ma być składana obok oferty”.

W państwa Informacji pokontrolnej czytamy, iż „Poprzez zaniechanie uprzedniego wezwania wykonawcy do złożenia wyjaśnień w zakresie złożonej oferty zamawiający w sposób nieuprawniony na podstawie art. 89 ust. 1 pkt. 1 i 2 ustawy prawo zamówień publicznych odrzucił jedyną złożoną ofertę, unieważniając część II postępowania o zamówienie publiczne”. Zgodnie z Wyrokiem Sądu Okręgowego we Wrocławiu z dnia 30 marca 2010r. ⁱⁱⁱ „Artykuł 87 ust. 1 ustawy - Prawo zamówień publicznych odnosi się do możliwości żądania od wykonawców wyjaśnień dotyczących treści złożonych ofert. Dotyczy to więc tej części oferty, która jest nieprecyzyjna, niejasna, dwuznaczna, budząca wątpliwości interpretacyjne, jest niedopatrzaniem lub błędem interpretacyjnym lub błędem niezamierzonym, opuszczeniem, lecz wyrażona w treści oferty. Nie dotyczy to tej części oferty, co do której wykonawca powinien był wskazać konkretne dane pozwalające na ocenę oferty lecz tego zaniechał”. Zgodnie z wyrokiem KIO z dnia 20 listopada 2015r. o nr 2422/15, które odzwierciedla naszą sytuację czytamy, iż „[...] Izba stoi na stanowisku, że brak złożenia oświadczenia (informacji) nie stanowi żadnego oświadczenia, a zatem nie stanowi także w danym zakresie treści oferty. W świetle zatem jednoznacznej treści oferty [...] nie wystąpiły wątpliwości, które zobowiązywałyby zamawiającego do wyjaśnienia treści oferty w trybie art. 87 ust. 1 Pzp [...]” W tym miejscu należy podkreślić, iż wzywając do wyjaśnienia spornej kwestii sprowadziłoby się to zapewne do próby naprawienia braku oświadczenia wykonawcy, na którego złożenie miał ściśle określony czas narzucony ustawowo (tj. dzień złożenia oferty). W tym stanie rzeczy należy podkreślić, iż działania nas jako zamawiającego było jak najbardziej prawidłowe. Fakt, iż wykonawca nie wypełnił obowiązku na nim ciążącego pomimo wymogu ustawowego jest niezaprzeczalny. Zamawiający natomiast nie jest uprawniony do samodzielnego wywodzenia z treści oferty hipotetycznych informacji, które nie zostały w żaden sposób wyrażone przez wykonawcę w ofercie. Niestety w naszym ustawodawstwie jest bardzo często tak, że przepis jest w swoim brzmieniu rygorystyczny – czasem zbyt rygorystyczny a potem szuka się okoliczności aby przepis zliberalizować. Jak wynika z treści złożonej oferty nigdzie nie została zawarta jakakolwiek informacja w zakresie obowiązku

podatkowego, o którym mowa w art. 91 ust. 3a ustawy PZP. Wykonawca nie odniósł się do wymogu, który nakłada na niego bezpośrednio ustawa, a specyfikacja i przedmiotowy formularz ofertowy miały mu tylko pomóc w prawidłowym złożeniu oferty.

NACZELNIK WYDZIAŁU

mgr inż. Honorata Uchto

Zastrzeżenie do Wniosku nr 1 akapit 2

Do ustawowych obowiązków gminy należy zapewnienie czystości i porządku na swoim terenie i stworzenie warunków niezbędnych do ich utrzymania, w tym objęcie wszystkich właścicieli nieruchomości systemem gospodarowania odpadami komunalnymi zapewniając ciągłość w odbiorze lub przyjmowaniu przez punkty selektywnego zbierania powstających odpadów komunalnych. Zmiany ustawowe i systemowe, jakie weszły w życie po 1 lipca 2013 roku budziły i budzą do nadal szereg wątpliwości interpretacyjnych. Liczne zmiany zapisów ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (w okresie od lipca 2011 roku do lipca 2016 roku – 13 zmian ustawy oraz 1 Wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 28.11.2013 roku), często będące efektem zabiegów i lobbingu różnych grup społecznych, organizacji, związków, itp., rozbieżne interpretacje organów nadzorczych i zmiany stanowisk Ministerstwa Środowiska, pogłębiały panujący chaos interpretacyjny. Dlatego też stwierdzenie, że uchwała Nr XI.71.2015 Rady Miasta Jastrzębie-Zdrój z dnia 18.06.2015 roku w sprawie regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie miasta Jastrzębie-Zdrój (opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego 3416 w dniu 29.06.2015 roku) została przez gminę przygotowana nieprawidłowo jest zbyt upraszczającym tematem i daleko idącym sformułowaniem. Organ wykonawczy i uchwałodawczy dołożył bowiem wszelkich starań, aby uchwała podejmowana na podstawie art. 4 ust. 1 ustawy ucpg, regulująca znacząco zasady związane z gospodarką odpadami komunalnymi na terenie miasta, została przygotowana należycie z uwzględnieniem delegacji ustawowej. Warto tutaj zwrócić uwagę na fakt, iż organ nadzorczy unieważniając uchwałę (rozstrzygnięcie nadzorcze nr NP. II 4131.1.275.2015 z dnia 29.07.2015 r.) zakwestionował również zapisy, które w swej treści funkcjonowały od lutego 2014 do czerwca 2015 roku, po zmianie zapisów regulaminu w związku z wyrokiem WSA w Gliwicach nr IISA/GI 974/13 z dnia 27 listopada 2013 roku i zostały pozytywnie zaopiniowane przez organ opiniujący, jakim jest Państwowy Inspektor Sanitarny. Prace nad nowym regulaminem rozpoczęto niezwłocznie po powzięciu informacji o unieważnieniu czerwcowej uchwały Rady Miasta Jastrzębie-Zdrój.

Uchwałą nr XVI. 131. 2015 z dnia 22 października 2015 roku Rada Miasta Jastrzębie-Zdrój podjęła nowy regulamin utrzymania czystości i porządku na terenie miasta Jastrzębie-Zdrój.

Od początku 2015 rozpoczęły się, pod przewodnictwem nowych władz wykonawczych miasta, prace nad reorganizacją systemu gospodarowania odpadami komunalnymi, obowiązującego od 1 lipca 2013 roku. Wdrożenie nowych zasad na terenie miasta przewidziano od 1 stycznia 2016 roku. W ramach tych działań kontynuowano konsultacje społeczne m.in. z najtrudniejszą a zarazem najliczniejszą grupą społeczną, tj. spółdzielniami mieszkaniowymi. Przygotowano i wdrożono kluczowe uchwały regulujące system SGO, w tym przeprowadzono konsultacje społeczne prawa miejscowego, pozyskano niezbędne uzgodnienia organów opiniujących. Przeprowadzono postępowania w oparciu o ustawę PZP, umożliwiające wyłonienie firm świadczących usługi w zakresie odbierania i zagospodarowania odpadów komunalnych. W tym miejscu należy zwrócić uwagę, że zmiana terminu złożenia ofert w związku z koniecznością dokonania zmian w pierwotnych zapisach siwz opublikowanych we wrześniu 2015 roku na zadanie: Odbieranie i zagospodarowanie odpadów komunalnych z terenu miasta Jastrzębie-Zdrój, nadal umożliwiała przeprowadzenie skutecznej i w wymaganym terminie procedury przetargowej.

Unieważnienie postępowania końcem listopada, z uwagi na brak ofert na część II przedmiotu zamówienia, uniemożliwiło przeprowadzenie postępowania w innym trybie niż negocjacje bez

ogłoszenia, aby w związku z zakończeniem z dniem 31.12.2015 roku aktualnie obowiązującej umowy na zadanie polegające na odbieraniu i zagospodarowaniu odpadów komunalnych, zapewnić ciągłość świadczenia usług przez gminę. Trudno za nierzetelność ofert złożonych przez Wykonawców obwiniać Zamawiającego, jeśli zadbał o to, aby zapisy siwz zostały sporządzone rzetelnie, jednoznacznie, w sposób nie budzący wątpliwości co do zakresu zadania.

Przeprowadzenie postępowania w innym trybie np. przetarg nieograniczony, ograniczony czy też negocjacje z ogłoszeniem z uwagi na brak możliwości zachowania terminów tam wymaganych mogłoby spowodować zachwianie ciągłości realizacji zadania na co, biorąc pod uwagę charakter zadania, nie mogliśmy sobie pozwolić. Zastosowanie zamówienia w trybie negocjacji bez ogłoszenia na podstawie art. 62 ust. 1 pkt. 4 ustawy Pzp było jak najbardziej uzasadnione biorąc pod uwagę przesłanki tam zawarte, a mianowicie:

- pilna potrzeba udzielenia zamówienia;
- fakt, że sytuacja w jakiej znaleźliśmy się nie wynikała z przyczyn leżących po naszej stronie; dodatkowo
- brak było możliwości zachowania terminów określonych dla przetargu nieograniczonego, ograniczonego lub negocjacji z ogłoszeniem przy założeniu, iż rozpoczęcie realizacji w/w zadania winno odbyć z dniem 1 stycznia 2016r.

Oczywiście w tym miejscu należy podkreślić, iż podjęliśmy jako Zamawiający działania na tyle szybko, aby można było spokojnie przeprowadzić postępowanie przetargowe. Okoliczności, które wydarzyły się jako te które bezpośrednio przed ostatecznym wszczęciem postępowania miały istotny wpływ na terminy wymagane ustawą spowodowały, iż działania nasze w kontekście brzmienia art. 62 ust. 1 pkt. 4 ustawy PZP były jak najbardziej prawidłowe.

Dzięki zdecydowanym działaniom zapewniono ciągłość świadczenia usług przez gminę polegających na odbieraniu odpadów komunalnych bezpośrednio z nieruchomości lub przyjmowaniu w punktach selektywnego zbierania, nie dopuszczając do powstania zagrożenia sanitarno – epidemiologicznego na terenie gminy z tytułu zalegających na nieruchomościach odpadów komunalnych.

Zamawiający dołożył zatem wszelkich starań, aby w tak krótkim czasie (w okresie 1 roku) sprostać ustawowym zadaniom pomimo trudności, z jakimi przyszło mu się zmierzyć, nie pomijając przy tym tak ważnego aspektu społecznego.

NACZELNIK WYDZIAŁU

mgr inż. Monorata Uchto

Zastrzeżenie do Wniosku nr 1 akapit 3

Opis stanowiska RIO.

W ww. wystąpieniu RIO stanęła na stanowisku, iż w ww. postępowaniu opis sposobu dokonania oceny warunku w zakresie osób zdolnych do wykonywania zamówienia jest nieproporcjonalny do przedmiotu zamówienia, co naruszyło art. 22 ust. 4 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 roku Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2013 r., poz. 907 z późn. zm.), zgodnie z którym opis sposobu dokonania oceny spełnienia warunków udziału w postępowaniu powinien być związany z przedmiotem zamówienia oraz proporcjonalny do przedmiotu zamówienia.

Przedmiotem zamówienia była przebudowa 11 łazienek w segmentach A i B budynku Urzędu Miasta Jastrzębie-Zdrój, obejmująca wykonanie: robót rozbiórkowych, murarskich i tynkarskich, montaż ścianek i sufitów podwieszanych z płyt karton-gips, robót malarskich i wykończeniowych, kładzenie płytek, robót w zakresie stolarki budowlanej, robót instalacyjnych w zakresie instalacji sanitarnych wodno-kanalizacyjnych, wentylacyjnych, centralnego ogrzewania i elektrycznych, dostawa i montaż urządzeń, wyposażenia i mebli.

Zamawiający w postępowaniu wskazał, że wykonawca winien udokumentować, że dysponuje lub będzie dysponować:

- a) osobą wyznaczoną do sprawowania funkcji kierownika budowy, posiadającą uprawnienia do pełnienia samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie w zakresie kierowania robotami budowlanymi bez ograniczeń w branży ogólnobudowlanej w specjalności konstrukcyjno-budowlanej,
- b) osobą posiadającą uprawnienia do kierowania robotami bez ograniczeń w specjalności instalacyjnej w zakresie sieci, instalacji i urządzeń cieplnych, wentylacyjnych, wodociągowych i kanalizacyjnych.

Z przedstawionych kontrolerom wyjaśnień wynikało, że powodem żądania uprawnień była chęć uniknięcia komplikacji oraz nieprzewidzianych problemów, bez wskazania jakie techniczne uwarunkowania występujące przy przebudowie 11 łazienek decydowały o postawieniu przedmiotowego warunku.

W w/w wystąpieniu RIO wskazano: §12 ust. 1 i 2 oraz §14 ust. 3 i ust. 4 rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 11 września 2014 roku w sprawie samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie (Dz. U. z 2014 r. poz. 1278 z późn. zm.), jako podstawy prawne wskazujące związki pomiędzy technicznymi uwarunkowaniami, występującymi przy przebudowie 11 łazienek, a postawieniem przedmiotowego warunku.

W podsumowaniu RIO stwierdza, iż zamawiający nie wykazał przesłanek merytorycznych uzasadniających konieczność żądania od wykonawców dysponowania osobami wyznaczonymi do sprawowania funkcji kierownika budowy, posiadających uprawnienia do pełnienia samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie w powyższych branżach, bez ograniczenia ich zakresu.

1) Stanowisko Miasta Jastrzębie-Zdrój.

Miasto Jastrzębie-Zdrój podtrzymuje wyjaśnienia złożone kontrolerom RIO 16 czerwca 2016 roku. W uzupełnieniu tych wyjaśnień informujemy, że:

- a) przedmiotem zamówienia była przebudowa 11 łazienek w segmentach A i B budynku Urzędu Miasta Jastrzębie-Zdrój, tj. 6 łazienek w segmencie A i 5 łazienek w segmencie B. Przebudowa obejmowała m.in. wykonanie:
 - robót rozbiórkowych, w tym wyburzenie ścian działowych i wycinanie otworów drzwiowych w prefabrykowanych elementach betonowych ścian – co każdorazowo stanowiło ingerencję w konstrukcję obiektu (w dokumentacji projektowej zwrócono szczególną uwagę na odpowiedni sposób wykonywania tych prac oraz odpowiednie zabezpieczenie stropów w trakcie ich wykonywania, w tym na sposób wykonania podstemplowania i jego demontażu);
 - robót instalacyjnych w zakresie instalacji sanitarnych wodno-kanalizacyjnych, w tym: ingerencja w główne piony wodne i kanalizacyjne, wykonanie poziomów instalacji wodnej, dostawa i montaż urządzeń sanitarnych wraz z wykonaniem podłączeń zimnej i ciepłej wody;
 - instalacji wentylacji mechanicznej składającej się z przewodów poziomych i pionowych wraz z wykonaniem elementów regulacji, dostawą i podłączeniem centralnych jednostek wentylacyjnych (centralnych wentylatorów wyciągowych);
- b) każdy z segmentów A i B budynku Urzędu Miasta Jastrzębie-Zdrój posiada kubaturę przekraczającą 1000m³, a wysokość każdego z tych segmentów nad poziomem terenu przekracza 12m;

- c) zgodnie z art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. - Prawo budowlane (t.j. Dz. U. z 29 listopada 2013 r., poz. 1409 ze zmianami) ustawodawca wymaga od inwestora, którym w ww. postępowaniu przetargowym jest Zamawiający – Miasto Jastrzębie-Zdrój, aby ten zorganizował proces budowy, a w tym zapewnił objęcie kierownictwa budowy przez kierownika budowy (wymóg ten został potwierdzony w punkcie 4 Decyzji nr 298/14 z dnia 12.06.2014 roku zatwierdzającej projekt budowlany i udzielającej pozwolenia na budowę). Ponadto ustawodawca w art. 42 ust. 1 ww. ustawy zobowiązał inwestora do zapewnienia objęcia kierownictwa budowy lub określonych robót budowlanych oraz nadzór nad robotami przez osobę posiadającą uprawnienia budowlane w odpowiedniej specjalności. Natomiast w art. 42 ust. 4 tej samej ustawy ustawodawca informuje, że przy prowadzeniu robót budowlanych, do kierowania którymi jest wymagane przygotowanie zawodowe w specjalności techniczno-budowlanej innej niż posiada kierownik budowy, inwestor jest obowiązany zapewnić ustanowienie kierownika robót w danej specjalności;
- d) zgodnie z art. 12 ust. 1 i ust. 2 ww. ustawy kierowanie robotami budowlanymi jest samodzielną funkcją techniczną, którą mogą wykonywać wyłącznie osoby posiadające odpowiednie wykształcenie techniczne i praktykę zawodową, dostosowane do rodzaju, stopnia skomplikowania działalności i innych wymagań związanych z wykonywaną funkcją, stwierdzone decyzją, zwane „*uprawnieniami budowlanymi*”, wydaną przez organ samorządu zawodowego. Jednocześnie w art. 12a ww. ustawy ustawodawca informuje, że samodzielne funkcje techniczne w budownictwie, określone w art. 12 ust. 1, mogą również wykonywać osoby, których odpowiednie kwalifikacje zawodowe zostały uznane na zasadach określonych w przepisach odrębnych;
- e) uprawnienia budowlane udzielane w specjalnościach odpowiadających rodzajom robót budowlanych, przewidzianych do wykonania w ramach zamówienia numer Or-II.271.00001.2015, zostały usystematyzowane i scharakteryzowane przez ustawodawcę w ww. ustawie w: art. 14 ust. 1 pkt. 2, pkt. 4 lit. „b” i lit. „c”, ust. 2, ust. 3 pkt. 3.

Wobec powyższych informacji oraz w związku z §12 ust. 1 i 2 oraz §14 ust. 3 i ust. 4 rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 11 września 2014 roku w sprawie samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie (Dz. U. z 2014 r. poz. 1278) zasadnym i koniecznym było wskazanie przez Zamawiającego w postępowaniu w trybie przetargu nieograniczonego o zamówienie publiczne p.n. „*Przebudowa łazienek w segmentach A i B budynku Urzędu Miasta Jastrzębie-Zdrój*”, że wykonawca winien udokumentować, że dysponuje lub będzie dysponować:

- a) osobą wyznaczoną do sprawowania funkcji kierownika budowy, posiadającą uprawnienia do pełnienia samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie w zakresie kierowania robotami budowlanymi bez ograniczeń w branży ogólnobudowlanej w specjalności konstrukcyjno-budowlanej,
- b) osobą posiadającą uprawnienia do kierowania robotami bez ograniczeń w specjalności instalacyjnej w zakresie sieci, instalacji i urządzeń cieplnych, wentylacyjnych, wodociągowych i kanalizacyjnych.

Tym samym stwierdzić należy, iż żądanie od wykonawców - jako spełnienia warunków udziału w postępowaniu w zakresie osób zdolnych do wykonywania zamówienia – udokumentowania, że wykonawca dysponuje lub będzie dysponować osobami o odpowiednich uprawnieniach budowlanych bez ograniczeń, nie było warunkiem zbyt nadmiernym w świetle przedmiotu zamówienia. Jednocześnie stwierdzić należy, że zamawiający nie naruszył art. 22 ust. 4 ustawy

z dnia 29 stycznia 2004 roku Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2013 r., poz. 907 ze zmianami), zgodnie z którym opis sposobu dokonania oceny spełnienia warunków udziału w postępowaniu powinien być związany z przedmiotem zamówienia oraz proporcjonalny do przedmiotu zamówienia.

Zastrzeżenia do Wniosku nr 1 akapit 4

Zarzut – zaniechano niezwłocznego zamieszczenia w Biuletynie Zamówień Publicznych bądź przekazania Urzędowi Publikacji Unii Europejskiej ogłoszeń o udzieleniu zamówienia publicznego:

Zgodnie z treścią art. 95 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2013 r., poz. 907 z późn. zm.) zamawiający zobowiązany był niezwłocznie po zawarciu umowy w sprawie zamówienia publicznego do zamieszczenia ogłoszenia o udzieleniu zamówienia Biuletynie Zamówień Publicznych lub przekazania ogłoszenia Urzędowi Publikacji Unii Europejskiej, stosownie do wartości zamówienia. Ustawa nie wskazywała w sposób sztywny terminu zamieszczenia bądź przekazania ogłoszenia do publikacji. Przepis ten traktowany był jako przepis niejako porządkowy, formalny, tym bardziej, iż termin zamieszczenia ogłoszenia o udzieleniu zamówienia nie miał żadnego znaczenia dla rozstrzygnięcia postępowania. Ogłoszenie ma charakter wyłącznie informacyjny i nie ma wpływu na udzielenie danego zamówienia.

Zgodnie z nowelizacją ustawy z dnia 22 czerwca 2016 r. o zmianie ustawy Prawo zamówień publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2016r. poz. 1020) (która obowiązuje od 28 lipca 2016r.) ustawodawca wprowadził wymóg zachowania terminu 30-dniowego od dnia zawarcia umowy na zamieszczenie lub przekazanie do publikacji w zależności od wartości zamówienia ogłoszenia o udzieleniu zamówienia.

W kontekście tych przepisów w brzmieniu obecnie obowiązującym można stwierdzić, iż ustawodawca sam uznał, iż walor pilności publikacji ma drugorzędne znaczenie w odniesieniu do ogłoszenia o udzieleniu zamówienia.

Oceniając w tym świetle zakwestionowane przez organ kontrolujący postępowania należy zauważyć, iż zakwestionowane terminy wynosiły w trzech przypadkach odpowiednio: 21 dni, 24 dni i 19 dni, więc mieściły się w ramach obecnie ustalonego terminu 30-dniowego.

Zastrzeżenia do Wniosku nr 1 akapit 5,6

Zarzut – brak informacji na temat wadium

Organ kontrolujący zakwestionował brak informacji na temat wadium w ogłoszeniu o zamówieniu publicznym oraz specyfikacji na zadania:

1. „Budowa boiska wielofunkcyjnego wraz z montażem kontenera stróżówki i WC oraz budową infrastruktury towarzyszącej przy ul. Rybnickiej w Jastrzębiu Zdroju”
2. „Termomodernizacja i przebudowa budynku Szkoły Podstawowej nr 4 przy ul. Kościuszki 19 w Jastrzębiu Zdroju”.

W przedmiotowych postępowaniach zamawiający nie żądał wniesienia wadium przez wykonawców. Zgodnie z art. 45 ust. 1 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 2164) „zamawiający żąda od wykonawców wniesienia wadium, jeżeli wartość zamówienia jest równa lub przekracza kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8.” Natomiast w postępowaniach poniżej tych kwot żądanie wadium przez zamawiającego nie jest wymagane. Brak informacji o wadium jest jednoznaczny z tym, iż wniesienie wadium w przedmiotowym postępowaniu nie było wymagane.

Art. 36 ust. 1 pkt 8 ww. ustawy stanowi, iż specyfikacja istotnych warunków zamówienia zawiera co najmniej: [...] „wymagania dotyczące wadium”, przez co rozumie się m.in. określenie kwoty wadium, opis sposobu wniesienia wadium w odpowiedniej formie, jednakże tylko w sytuacji żądania wniesienia wadium w postępowaniu. W postępowaniach o wartości niższej niż progi unijne zamawiający nie ma obowiązku dokonywać zapisów o wadium w siwz (Jerzy Pieróg „Prawo zamówień publicznych”, komentarz 12 wydanie, s. 184).

Art. 41 ww. ustawy reguluje natomiast wymagania dotyczące informacji zawartych w ogłoszeniu o zamówieniu, co znajduje przełożenie we wzorze ogłoszenia nadanym Rozporządzeniem Prezesa Rady Ministrów z dnia 28 stycznia 2010 r. w sprawie wzorów ogłoszeń zamieszczanych w Biuletynie Zamówień Publicznych(**t.j. Dz.U. z 2014 r. poz. 1481**). Formularz ogłoszenia w punkcie III.1 przewiduje wpisanie informacji na temat wadium, tylko w sytuacji postawienia przez zamawiającego obowiązku wniesienia wadium, wskazując wprost „Informacja na temat wadium (jeżeli dotyczy)”.

Według słownika języka polskiego (Słownik języka polskiego Wydawnictwa PWN) znaczenie słowa wymagać należy rozumieć w następujący sposób - cyt:

"wymaganie" - warunek lub zespół warunków, którym ktoś lub coś musi odpowiadać

"wymagać":

1. domagać się, życzyć sobie czegoś kategorycznie
2. niezbędnie potrzebować czegoś
3. nakładać na kogoś jakiś obowiązek".

W myśl powyższych definicji, jako wymagania dotyczące wadium należy uznać wszelkie informacje związane z wymaganiami zamawiającego w stosunku do wadium, a więc między innymi:

- wysokość wadium,
- termin, do którego wadium musi zostać wniesione,
- numer rachunku bankowego, na który wykonawca ma obowiązek wpłacić wadium wniesione w pieniądzu,
- formy wadium, itd.

Podsumowując powyższe oraz z uwagi na fakt, iż w przedmiotowych postępowaniach zamawiający odstąpił od żądania wniesienia wadium przez wykonawców, nie miały zastosowania przepisy art. 36 ust. 1 pkt 8 oraz art. 41 pkt 8 ww. ustawy.

Zastrzeżenia do Wniosku nr 2

Ustawodawca zobowiązał prowadzącego regionalną instalację do przetwarzania odpadów komunalnych do zawarcia umowy na zagospodarowanie zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych lub pozostałości z sortowania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania ze wszystkimi podmiotami odbierającymi odpady komunalne od właścicieli nieruchomości, którzy wykonują swoją działalność w ramach regionu gospodarki odpadami komunalnymi. Z czasem zapis ustawowy uległ zmianie poprzez dodanie, że zawarcie umowy winno następować w ramach posiadanych przez instalację mocy przerobowych, co było rozwiązaniem racjonalnym i słusznym z technicznego punktu widzenia.

Pierwotny zapis ustawy nie dawał w tym zakresie żadnego wyboru instalacjom wpisanym do WPGO jako instalacje regionalne, a mimo to instalacje umów takich nie zawierały. Tak też było w przypadku przedsiębiorcy świadczącego po 1 lipca 2013 roku usługę w zakresie odbierania odpadów komunalnych na terenie miasta Jastrzębie-Zdrój. Wypowiedziane z dniem 1 stycznia 2013 roku dotychczasowe umowy upoważniające do przywożenia na instalacje odpadów komunalnych, nie były odnawiane po wejściu w życie nowych zasad gospodarowania odpadami komunalnymi. Wypowiadając obowiązującą umowę Regionalna Instalacja Przetwarzania Odpadów (RIPOK) w sposób jednoznaczny odmówiła wykonawcy odbierania odpadów komunalnych zmieszanych z terenu Regionu III określonego w WPGO 2014 w ramach nowego systemu gospodarowania odpadami komunalnymi. Nie ulega też wątpliwości, iż instalacja nie była w stanie obsłużyć wszystkich gmin przynależnych do regionu III z uwagi na niewystarczające moce przerobowe.

Na tle tej sytuacji Gmina przyjmowała co miesięczne wyjaśnienia przedsiębiorcy dot. przekazywania odebranych odpadów zmieszanych do instalacji zastępczych, dostarczanych jako element obligatoryjny sprawozdań do rozliczenia miesięcznego w ramach łączącej strony umowy. Sytuacja panująca na rynku stawiała w trudnej sytuacji również Gminę, której zadaniem było ustalanie czy zachodzą przesłanki do naliczenia kary pieniężnej wobec wykonawcy świadczącego na jej terenie usługę w zakresie odbierania i zagospodarowania odpadów komunalnych, za przekazywanie tych odpadów do instalacji innych niż RIPOK.

Wobec panującego chaosu Wykonawca, nie posiadając umowy z instalacją, postępował zgodnie z „zasadą bliskości”, określoną w art. 20 ust.1, 2 ustawy o odpadach zgodnie, z którą:

- 1) Odpady, z uwzględnieniem hierarchii sposobów postępowania z odpadami, w pierwszej kolejności poddaje się przetwarzaniu w miejscu ich powstawania
- 2) Odpady, które nie mogą być przetworzone w miejscu ich powstawania, przekazuje się uwzględniając hierarchię sposobów postępowania z odpadami oraz najlepszą dostępną technikę lub technologię, o której mowa w art. 143 ustawy z dnia 27.04.2001 roku – Prawo Ochrony Środowiska, do najbliższych miejsc, w których mogą być one przetworzone.

Ważnym elementem, który zdecydował o tym, że nie podjęto wobec wykonawcy postępowania administracyjnego w celu zweryfikowania czy zachodzą przesłanki uzasadniające do nałożenia na niego kar pieniężnych była pisemna odmowa przyjęcia zmieszanych odpadów komunalnych pochodzących z terenu miasta Jastrzębie-Zdrój, udzielona miastu Jastrzębie-Zdrój przez jedyną instalację RIPOK wpisaną do WPGO dla obsługi regionu III. Ten dokument oraz wyjaśnienia wykonawcy, a także analiza aspektu ekonomicznego i społecznego były kluczowymi dla oceny sytuacji i zaniechania wszczęcia postępowania o naliczenie kary dla wykonawcy.

W załączeniu potwierdzone za zgodność z oryginałem kopie odmowy przyjęcia odpadów komunalnych przez RIPOK.

NACZELNIK WYDZIAŁU

mgr inż. Honorata Uchto

Zastrzeżenia do Wniosku nr 4

Przeprowadzono ponownie analizę dokumentacji, dającej możliwość wszczęcia postępowania w sprawie ustalenia opłaty adiacenckiej, w odniesieniu do decyzji na podstawie których, na wniosek strony została wydzielona co najwyżej jedna działka pod zabudowę. Dokonano wnikliwej analizy podstaw prawnych, dających możliwość ustalania tejże opłaty, jak i poddano analizie orzecznictwo z tego zakresu.

Wnikliwa analiza dokumentów nie daje podstaw prawnych do ustalenia opłaty adiacenckiej, dla spraw w których minął trzyletni okres od uprawomocnienia się decyzji, zatwierdzających podział nieruchomości. Przyjęta zasada, zatwierdzona stosowną decyzją przez Prezydenta Miasta (zgodnie z wewnętrznym trybem podejmowania decyzji), określająca sposób postępowania w sytuacjach gdy na wniosek właściciela nieruchomości wydzielona została co najwyżej jedna działka pod zabudowę, była słuszną. Podziały takie nie generowały wzrostu wartości nieruchomości oraz dochodu, który przewyższałby koszty sporządzenia operatu szacunkowego. W takich przypadkach ustalanie opłaty adiacenckiej jest kontrowersyjne, gdyż okoliczności powyższego potwierdza analiza celu przeprowadzonych w latach 2008 i 2009 podziałów na podstawie art. 98a ust. 1 ustawy o gospodarce nieruchomościami (j.t. Dz.U. z 2015 r., poz. 1774 z późn. zm.), a następnie wycena dokonana na potrzeby ustalenia opłaty adiacenckiej.

Należy jednocześnie zwrócić uwagę na treść dyspozycji art. 98a ust. 1. *Jeżeli w wyniku podziału nieruchomości dokonano na wniosek właściciela lub użytkownika wieczystego, który wniósł opłaty roczne za cały okres użytkowania tego prawa, wzrosła jej wartość, wójt, burmistrz albo **prezydent miasta może ustalić**, w drodze decyzji, opłatę adiacencką z tego tytułu. Wysokość stawki procentowej opłaty adiacenckiej ustala rada gminy, w drodze uchwały, w wysokości nie większej niż 30% różnicy wartości nieruchomości. (...), gdzie ustawodawca przez użycie zwrotu „może ustalić” nadał tej opłacie charakter fakultatywny, co oznacza dla organu stworzenie możliwości odstąpienia od naliczenia opłaty w sytuacji gdy wystąpiły uzasadnione przesłanki.*

Ustalenie zdefiniowanej w art. 98a ust. 1 ustawy o gospodarce nieruchomościami opłaty adiacenckiej z tytułu wzrostu wartości nieruchomości w wyniku jej podziału, nie ma charakteru obligatoryjnego. Mimo spełnienia przesłanki, jaką jest wzrost wartości nieruchomości w wyniku jej podziału, organom administracyjnym stworzono możliwość wyboru określonej konsekwencji prawnej. Brzmienie art. 98a ust. 1 ustawy o gospodarce nieruchomościami nie pozostawia wątpliwości, że decyzja o ustaleniu opłaty adiacenckiej jest podejmowana w ramach uprawnienia, a nie obowiązku organu.

Zasadnym i logicznym jest, aby przed wszczęciem postępowania, w sprawie wymierzenia takiej opłaty organ miał także na uwadze konieczność wydatkowania z budżetu gminy środków na opłacenie zlecenia wykonania przez rzeczoznawcę majątkowego operatu szacunkowego.

Jako potwierdzenie powyższego, należy zwrócić uwagę na Wyrok Sądu Administracyjnego w Gliwicach z dnia 3 października 2013 r. – sygn. II SA/GI 753/13: **Organ wykonawczy gminy nie ma obowiązku pobierania opłaty adiacenckiej w każdym przypadku, gdy ma miejsce wzrost wartości podzielonej nieruchomości. Przed wszczęciem postępowania w sprawie wymierzenia takiej opłaty, organ winien mieć także na uwadze konieczność wydatkowania z budżetu gminy środków na opłacenie zlecenia wykonania przez rzeczoznawcę majątkowego operatu szacunkowego.**

W uzasadnieniu do Uchwały NR III.13.2014 Rady Miasta Jastrzębie-Zdrój z dnia 27 lutego 2014 r. w sprawie uchylenia Uchwały Nr XIX/197/2007 Rady Miasta Jastrzębie-Zdrój z dnia 22 listopada 2007 r. w sprawie ustalenia stawki procentowej opłaty adiacenckiej z tytułu wzrostu wartości nieruchomości w wyniku jej podziału, wnioskodawcy uchwały wskazali na potrzebę znoszenia barier

i przepisów hamujących rozwój gospodarczy, zmniejszających podaż potencjalnych nieruchomości budowlanych dla inwestorów, jak również wskazali na negatywny aspekt społeczny przedmiotowej opłaty w przypadku niekomercyjnego podziału nieruchomości w celu przekazania majątku swoim dzieciom. Taki podział wiązał się z koniecznością poniesienia swego podatku od posiadania nieruchomości.

Mając na uwadze powyższe, naszym zdaniem przyjęty sposób prowadzenia postępowań w przedmiocie ustalania opłaty adiacenckiej z tytułu podziału nieruchomości był ekonomicznie i społecznie uzasadniony.

KIEROWNIK REFERATU

mgr Dariusz Kosyła

Zastrzeżenie do Wniosku nr 12

Wniosek. Dostosować regulamin wynagradzania pracowników Urzędu Miasta w Jastrzębiu-Zdroju w zakresie warunków i sposobu przyznawania dodatków, mając na uwadze art. 39 ust. 2 pkt 2 i art. 36 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych (Dz.U. z 2016 poz.902) oraz rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18 marca 2009 r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych (Dz. U. z 2014 r. poz. 1786 z późn. zm.).

Zastrzeżenie

Odnosząc się do powyższego wniosku, składam zastrzeżenie do zawartego w nim zarzutu, w zakresie nieprawidłowej interpretacji przepisów prawa, dotyczących możliwości przyznawania pracownikom samorządowym przez pracodawcę dodatku służbowego.

Na podstawie brzmienia art. 39 ust. 2 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych (Dz.U. z 2016, poz. 902), zgodnie z którym: „*Pracodawca w regulaminie wynagradzania, o którym mowa w ust. 1, może określić:*

- 1) warunki przyznawania oraz warunki i sposób wypłacania premii i nagród innych niż nagroda jubileuszowa;
- 2) *warunki i sposób przyznawania dodatków o których mowa w art. 36 ust. 4 i 5 oraz innych dodatków*”;

uznać należy, że pracodawca posiada uprawnienie w kształtowaniu składników wynagrodzenia, gdyż ustawodawca nie zawęził powyższych zapisów do wskazania jedynych możliwych składowych wynagrodzenia, co wyrażone zostało poprzez użycie sformułowania „*oraz innych dodatków*”. Co więcej, art. 39 ust. 2 pkt 2 ustawy o pracownikach samorządowych stanowi samodzielną podstawę prawną, legitymującą pracodawcę do przyznawania w regulaminie wynagradzania dodatków, odmiennych od zawartych w art. 36 ust 4 i 5 ustawy tj. funkcyjnego oraz specjalnego. Podobny pogląd zaprezentowano niejednokrotnie w literaturze przedmiotu. Zdaniem S. Płażka, porównującego regulację obowiązującą obecnie i poprzednio ustawy o pracownikach samorządowych, w regulaminie wynagradzania mogą być tworzone świadczenia normatywnie niewymienione. Regulamin wynagradzania może kreować nowe rodzaje świadczeń (nagród, premii i dodatków). W tym względzie wchodzi on w rolę dotychczasowych rozporządzeń płacowych, które przewidywały np. fakultatywne tworzenie funduszy premiowych i regulaminów premiowania (w: S. Płażek, S. Sieńko-Smaga, K. Kawecki, D. Babiak-Kowalska, R. Skwarło, Ustawa o pracownikach samorządowych. Komentarz ze wzorami regulaminów, zarządzeń i uchwał, Muncypium SA 2009, s. 83-84). Za dopuszczalnością wprowadzenia dodatków, innych niż wprost określonych przepisami ustawy o pracownikach samorządowych, bez odrębnej podstawy prawnej, opowiada się także I. Ślęczkowska. W opinii tej autorki regulamin wynagradzania może dopuszczać uzupełnienie wynagrodzenia o dodatki z tytułu

potwierdzonej znajomości języka obcego, posiadania określonych kwalifikacji itp. (w: A. Piskorz-Ryń, I. Ślęczkowska, Ustawa o pracownikach samorządowych. Komentarz, wydanie 1. Pressom Sp. z o. o., Wrocław 2009, s. 191).

Analizując aktualnie obowiązujące przepisy, należy uznać, iż ustawodawca kwestie dotyczące wszelkich dodatków przeniósł z poziomu rozporządzeń na poziom regulaminu wynagradzania, dając tym samym pracodawcy możliwość stosowania mechanizmów motywacyjnych. Biorąc pod uwagę powyższe pracodawca może na swój użytek wdrożyć nowe kategorie dodatków, definiując je i ustalając warunki a także sposób ich przyznawania.

Podstawę prawną do przyznawania pracownikom Urzędu Miasta Jastrzębie-Zdrój dodatku służbowego, stanowi regulamin wynagradzania, a konkretnie jego zmiana, wprowadzona przez Zarządzenie Nr Or.IV.0050.486.2015 Prezydenta Miasta Jastrzębie-Zdrój z dnia 29 września 2015 r. zmieniające zarządzenie Nr Or.IV.0151.159.2009 w sprawie regulaminu wynagradzania pracowników Urzędu Miasta Jastrzębie-Zdrój z późn. zm., które jednocześnie reguluje zasady jego przyznawania, możliwą wysokość, jak również wskazuje na motywacyjny charakter tego składnika. Wprowadzenie nowego, innego niż dodatek specjalny i funkcyjny, składnika wynagrodzenia zgodne jest z komentarzem, zawartym w pragmatyce, w którym: „*pracodawca samorządowy może w regulaminie wynagradzania nie tylko skonkretyzować zapisy u.p.s. i r.w.p.s., ale także wdrożyć własną politykę płacową, w oparciu o różnego rodzaju dodatki płacowe nieokreślone w powyższych przepisach (...). Decyzja o tym czy wprowadzać jeszcze inne składniki płacowe, nie ujęte w powszechnie obowiązujących przepisach, należy do pracodawcy*” (w: M. Culepa, Dodatki płacowe pracowników samorządowych, LEX).

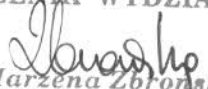
O zasadności składanego zastrzeżenia, świadczą również wyniki kontroli Najwyższej Izby Kontroli Delegatury w Katowicach, w Urzędzie Miasta Chorzowa, w zakresie zapewnienia prawa do jednakowego wynagrodzenia kobiet i mężczyzn w sektorze publicznym. W wystąpieniu pokontrolnym Nr LKA 4101-07-04/2013 P/13/151 z dnia 28 czerwca 2013 r., str. 3 i 4, zawarto następujące stwierdzenie: „*(...) Istotny wpływ na różnice w wynagrodzeniu łącznym miała wysokość przyznanych dodatków, przy czym dodatek służbowy i funkcyjny otrzymywali wszyscy pracownicy badanej grupy. (...) Wymienione powyżej dodatki przyznawano pracownikom zgodnie z regulaminem wynagradzania. Dodatki funkcyjne ustalano według tabeli stawek, a dodatki służbowe (związane z wynikami pracy) i dodatki specjalne (z tytułu okresowego zwiększenia obowiązków) były przyznawane przez Prezydenta Miasta*”.

Argumentem przemawiającym za zasadnością wprowadzania, innych niż wymienione w ustawie, dodatków jest również powszechnie obowiązująca praktyka w wielu polskich samorządach – w tym także na Śląsku (przykładowo: Ruda Śląska, Bielsko-Biała, Chorzów, Katowice, Zabrze, Gliwice, Rybnik), które oprócz zapisów o dodatkach funkcyjnych czy specjalnych, posiadają w swoich regulaminach wynagradzania regulacje dotyczące przyznawania dodatków, takich jak: dodatek kierowniczy, dodatek za charakter pracy lub warunki pracy, dodatek unijny, dodatek służbowy, dodatek dla opiekuna, dodatek auditorski czy też dodatek motywacyjny.

Nie znajdują również uzasadnienia zarzuty, wskazane w wystąpieniu pokontrolnym, w zakresie przyznania dodatku służbowego inspektorowi Wydziału Informacji i Promocji. Regulamin wynagradzania pracowników Urzędu Miasta w § 8a ust. 1 zawiera zapis, w następującym brzmieniu: „*Ze względu na charakter pracy lub wykonywanie prac wymagających posiadania szczególnych uprawnień lub umiejętności, pracownikowi zatrudnionemu na stanowisku urzędniczym, stanowisku asystenta lub doradcy może być przyznany dodatek służbowy*”. Omawiany dodatek **nie jest tożsamy**

z dodatkiem specjalnym, którego przyznanie uwarunkowane jest okresowym zwiększeniem obowiązków bądź powierzaniem dodatkowych zadań. Dodatek służbowy wynika z specyfiki zadań realizowanych przez redaktora naczelnego, a nie z ponadnormatywnego, w stosunku do posiadanego zakresu czynności, charakteru tej funkcji.

Informuję ponadto, że w powyższej kwestii zostało wystosowane pismo do Kancelarii Prezesa Rady Ministrów z prośbą o wydanie opinii.

NACZELNIK WYDZIAŁU

mgr Marzena Zbranska

Proszę o przyjęcie powyższych zastrzeżeń do Wystąpienia pokontrolnego i ich uwzględnienie.

PREZYDENT MIASTA

Anna Hetman

ⁱ B. Stefan, Prawo zamówień publicznych, Warszawa 2013

ⁱⁱ Przegląd podatkowy 9/2015 „Zamówienia publiczne a towary objęte mechanizmem odwrotnego obciążenia VAT dr Karolina Tetlak

ⁱⁱⁱ X GA 7/10, LEX nr 1713293